

PERSBERICHT

22 augustus 2023

Verslag aan het federale parlement: Uitvoering van de penale boetes: Opvolging 2021 en 2023 van de aanbevelingen uit de audit van 2019

Bij de uitvoering van de penale boetes staat er op financieel vlak veel op het spel voor de Staat, en is ook de geloofwaardigheid van Justitie in het geding. In 2019 ging het Rekenhof, gezien de ernst van de situatie, voor de vierde keer na hoe de Staat de geldboetes uitvoert die worden uitgesproken door de hoven en rechtbanken. De conclusie van zijn verslag luidde dat de verbeteringen die werden vastgesteld sinds de laatste audit (2014) voornamelijk betrekking hadden op het invorderingsproces van de FOD Financiën. De FOD Justitie had het proces nog maar gedeeltelijk geautomatiseerd. Bovendien was er geen oplossing gevonden voor het feit dat vervangende straffen niet worden uitgevoerd. Het Rekenhof is nu, naar aanleiding van zijn evaluaties in mei 2021 en in mei 2023, nagegaan welk gevolg werd gegeven aan zijn aanbevelingen.

Naar aanleiding daarvan is het van oordeel dat er weliswaar vooruitgang is geboekt, in het bijzonder bij de FOD Financiën en het Openbaar Ministerie, maar dat de penale boetes nog steeds efficiënter kunnen worden uitgevoerd. Van de twintig aanbevelingen die het Rekenhof in 2019 had geformuleerd, zijn er drie uitgevoerd, tien in uitvoering en werden er zeven niet uitgevoerd.

Het Rekenhof stelt vast dat het Overlegorgaan, dat in 2014 werd opgericht om de uitvoering van de penale boetes te verbeteren, al meer dan twee jaar niet meer bijeengekomen is. Op 31 mei 2023 werd echter een vergadering georganiseerd naar aanleiding van het onderzoek dat het Rekenhof uitvoerde.

De FOD Justitie en FOD Financiën hebben samengewerkt om een systeem van automatische overdracht van de informaticagegevens, genaamd "generieke *intake*", door te voeren in het kader van de verkeersboetes, maar het overleg tussen de FOD Financiën, de FOD Justitie en het Openbaar Ministerie blijft schaars en vond voornamelijk plaats buiten het wettelijke kader dat daartoe werd gecreëerd in 2014. De enige concrete verbeteringen die werden doorgevoerd op het niveau van de coördinatie van de actoren zijn afkomstig van het parket en de andere actoren op het terrein van Justitie en de FOD Financiën.

De kwaliteit van het IT-systeem voor de invorderingen (de applicatie *First*) van de FOD Financiën gaat er gestaag op vooruit. Er kan echter nog vooruitgang worden geboekt door een meer volledige automatisering van die applicatie en het systematisch opstellen van rapporten over de evolutie van de kwaliteit van *datamining*.

Doordat het IT-systeem van Justitie (de applicatie *Mach*) nog niet werd aangepast is de automatische overdracht van de vonnissen vanuit de hoven en rechtbanken naar de *First*-

applicatie van de FOD Financiën nog steeds niet mogelijk. Vermits de FOD Justitie geen indicator heeft gedefinieerd en ingevoerd, kan de *Mach*-applicatie bovendien niet als een aansturinginstrument dienen (de FOD Justitie beschikt dus nog steeds niet over een dergelijke applicatie om het proces van de uitvoering van de penale boetes op te volgen op zijn niveau). Het is bovendien nog altijd niet aangepast voor de rechtbanken van eerste aanleg. De correctionele vonnissen moeten nog altijd manueel worden geregistreerd door de medewerkers van de invorderingskantoren van de FOD Financiën. Het Rekenhof stelt geen enkele concrete evolutie vast op dat vlak.

Door dat gebrek aan automatisering loopt de FOD Justitie het risico dat uitgesproken vonnissen niet volledig worden uitgevoerd: uit de test die werd gedaan in twee arrondissementen is gebleken dat er vonnissen ontbraken in het IT-systeem van de FOD Financiën.

Eind mei 2023 werd aan het Rekenhof echter een ontwerp van actieplan voorgesteld dat was uitgetekend door de beleidscel van de minister van Justitie en dat tot doel heeft het proces van de uitvoering van de penale boetes te verbeteren. Het plan is nog niet door alle actoren gevalideerd maar biedt een nieuwe, gedigitaliseerde visie op het proces alsook een nieuwe rolverdeling tussen de actoren van Justitie en van de FOD Financiën. De uitvoering ervan zal duidelijke engagementen vergen in termen van middelen, deadlines, verantwoordelijkheden en opvolging.

Tot slot blijft er onzekerheid over de uitvoering van de vervangende straffen: de nieuwe tekst van het strafwetboek die momenteel voorligt, stelt voor om die straffen af te schaffen.

De conclusie van het Rekenhof luidt dat de situatie is verbeterd, in het bijzonder bij de FOD Financiën en het Openbaar Ministerie, maar dat de penale boetes nog steeds efficiënter kunnen worden uitgevoerd, ondanks de inspanningen door de actoren op het terrein.

Informatie voor de pers

Het Rekenhof controleert de openbare financiën van de federale Staat, de gemeenschappen, de gewesten en de provincies. Het draagt bij tot de verbetering van het overheidsbeheer door nuttige en betrouwbare informatie die voortvloeit uit een tegensprekelijk onderzoek, toe te zenden aan de parlementaire vergaderingen, aan de beheerders en aan de gecontroleerde diensten. Als collaterale instelling van het parlement werkt het Rekenhof onafhankelijk ten opzichte van de overheden die het controleert.

Het verslag "*Uitvoering van de penale boetes: Opvolging 2021 en 2023 van de aanbevelingen uit de audit van 2019*" werd aan het federale parlement bezorgd. Het verslag, de samenvatting en dit persbericht zijn beschikbaar op www.rekenhof.be.